

EUROOPA KOHTU OTSUS (suurkoda)

29. märts 2011 *

Sisukord

I	–	Õiguslik raamistik	I - 2314
A	–	ESTÜ asutamislepingu sätted	I - 2314
B	–	EÜ asutamislepingu sätted	I - 2316
C	–	Määrus (EÜ)nr 1/2003.....	I - 2316
D	–	Menetluste aegumist käsitlevad sätted	I - 2317
II	–	Vaidluse taust	I - 2319
III	–	Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus	I - 2322
IV	–	Menetlus Euroopa Kohtus	I - 2324
V	–	Poolte nõuded	I - 2324
VI	–	Suulise menetluse uuendamise taotlus	I - 2327
VII	–	Apellatsioonkaebused	I - 2328
A	–	ARBED-i apellatsioonkaebus (C-201/09 P)	I - 2329
1.		Esimene väide, mis tugineb ST artikli 97 ja määruse nr 1/2003 rikkumisele, võimu kuritarvitamisele, õigusnormide rikkumisele ja puudulikule põhjendamisele.	I - 2329
a)		Poolte argumendid	I - 2329
b)		Euroopa Kohtu hinnang	I - 2331

* Kohtumenetluse keel: prantsuse.

2.	Teine väide, mis tugineb äriühingute õigusvõime ning karistuste individualiseerimise põhimõtete rikkumisele, puudulikule põhjendamisele, emaettevõtjale 100% ulatuses kuuluva tütarettevõtja tegevuse süükspanemist puudutava kohtupraktika väärade tõlgendamisele ja kohaldamisele ning seadusjõu põhimõtte rikkumisele	I - 2338
a)	Väite vastuvõetavus ja tulemuslikkus.	I - 2338
i)	Poolte argumendid	I - 2338
ii)	Euroopa Kohtu hinnang	I - 2338
b)	Sisulised küsimused	I - 2339
i)	Poolte argumendid	I - 2339
ii)	Euroopa Kohtu hinnang	I - 2342
3.	Kolmas väide, mis tugineb aegumist käsitlevate eeskirjade ja seadusjõu põhimõtte rikkumisele ning puudulikult põhjendamisele	I - 2345
a)	Poolte argumendid	I - 2345
b)	Euroopa Kohtu hinnang	I - 2346
4.	Neljas väide, mis tugineb puudulikule põhjendamisele, kaitseõiguste ja seadusjõu põhimõtte rikkumisele	I - 2347
a)	Poolte argumendid	I - 2347
b)	Euroopa Kohtu hinnang	I - 2348
B –	Komisjoni apellatsioonkaebus (C-216/09 P), mille ainsa väite kohaselt on otsuse nr 715/78 tõlgendamisel rikutud õigusnorme	I - 2350
1.	Poolte argumendid	I - 2350
2.	Euroopa Kohtu hinnang	I - 2354
VIII –	Kohtukulud	I - 2357
		I - 2309

Liidetud kohtuasjades C-201/09 P ja C-216/09 P,

mille ese on kaks apellatsioonkaebust, mis on esitatud Euroopa Kohtu põhikirja artikli 56 alusel vastavalt 5. ja 10. juunil 2009

ArcelorMittal Luxembourg SA, varem Arcelor Luxembourg SA, asukoht Luxembourg (Luksemburg), esindajad: advokaadid A. Vandencastele ja C. Falmagne (C-201/09 P),

apellatsioonkaebuse esitaja,

teised menetlusosalised:

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Castillo de la Torre ja E. Gippini Fournier, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis,

kostja esimeses kohtuastmes,

ArcelorMittal Belval & Differdange SA, varem Arcelor Profil Luxembourg SA, asukoht Esch-sur-Alzette (Luksemburg),

ArcelorMittal International SA, varem Arcelor International SA, asukoht Luxembourg (Luksemburg),

hagejad esimeses kohtuastmes,

ja

Euroopa Komisjon, esindajad: F. Castillo de la Torre, X. Lewis ja E. Gippini Fournier, kohtudokumentide kättetoimetamise aadress Luxembourgis (C-216/09 P),

apellatsioonkaebuse esitaja,

teised menetlusosalised:

ArcelorMittal Luxembourg SA, varem Arcelor Luxembourg SA, asukoht Luxembourg (Luksemburg),

ArcelorMittal Belval & Differdange SA, varem Arcelor Profil Luxembourg SA, asukoht Esch-sur-Alzette (Luksemburg), esindaja: advokaat A. Vandencastele,

ArcelorMittal International SA, varem Arcelor International SA, asukoht Luxembourg (Luksemburg), esindaja: advokaat A. Vandencastele,

hagejad esimeses kohtuastmes,

EUROOPA KOHUS (suurkoda),

koosseisus: president V. Skouris, kodade esimehed A. Tizzano, J. N. Cunha Rodrigues, K. Lenaerts, J.-C. Bonichot, K. Schieman, A. Arabadjiev (ettekandja) ja J.-J. Kasel, kohtunikud E. Juhász, G. Arestis, A. Borg Barthet, T. von Danwitz ja C. Toader,

kohtujurist: Y. Bot,
kohtusekretär: ametnik R. Șereș,

arvestades kirjalikus menetluses ja 29. juuni 2010. aasta kohtuistungil esitatut,

olles 26. oktoobri 2010. aasta kohtuistungil ära kuulanud kohtujuristi ettepaneku,

on teinud järgmise

otsuse

- 1 ArcelorMittal Luxembourg SA, varem Arcelor Luxembourg SA (C-201/09 P), ja Euroopa Komisjon (C-216/09 P) paluvad oma apellatsioonkaebustes ning ArcelorMittal Belval & Differdange SA, varem Arcelor Profil Luxembourg SA, ja ArcelorMittal International SA, varem Arcelor International SA, (C-216/09 P) oma vastuapellatsioonkaebustes Euroopa Kohtul tühistada osaliselt Euroopa Ühenduste Esimese Astme Kohtu 31. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas T-405/06: ArcelorMittal Luxembourg jt vs. komisjon (EKL 2009, lk II-771; edaspidi „vaidlustatud kohtuotsus”), millega nimetatud kohus tühistas osaliselt komisjoni 8. novembri 2006. aasta otsuse K(2006) 5342 (lõplik), mis puudutab ESTÜ asutamislepingu artikli 65 kohaldamise menetlust seoses Euroopa talatootjaid hõlmavate kokkulepetega ja kooskõlastatud tegevusega (juhtum COMP/F/38.907 – Terastalad), mille kokkuvõtte avaldati 13. septembri 2008. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT C 235, lk 4; edaspidi „vaidlusalune otsus”).
- 2 Vaidlusaluses otsuses leidis komisjon, et ArcelorMittal Luxembourg SA-st, ArcelorMittal Belval & Differdange SA-st ja ArcelorMittal International SA-st koosnev ettevõtja osales 1. juulist 1988 kuni 16. jaanuarini 1991 [ST] artikli 65 lõiget 1 rikkudes mitmes kokkuleppes ja kooskõlastatud tegevuses, mille ese või eesmärk oli määrata kindlaks hindasid, jagada kvoote ja vahetada ulatuslikult teavet ühenduse terastalaturul, ning määras neile ettevõtjatele nende rikkumiste eest solidaarselt trahvi summas 10 miljonit eurot.

I – Õiguslik raamistik

A – *ESTÜ asutamislepingu sätted*

3 ST artikkel 65 sätestas:

„1. Keelatud on kõik sellised ettevõtjatevahelised kokkulepped, ettevõtjate ühenduste otsused ja kooskõlastatud tegevus, mis võivad otseselt või kaudselt takistada, piirata või kahjustada konkurentsi ühisturul, eeskätt need kokkulepped, otsused ja tegevus, millega:

- a) kehtestatakse või määratakse kindlaks hinnad;
- b) piiratakse või kontrollitakse tootmist, tehnilist arengut või investeeringuid;
- c) jagatakse turge, kaupu, kliente või tarneallikaid.

[...]

4. Käesoleva artikli lõike 1 kohaselt keelatud kokkulepped või otsused on tühised ning neile ei saa tugineda üheski liikmesriigi kohtus.

Komisjonil on Euroopa Kohtu kontrollile alluv ainupädevus otsustada, kas nimetatud kokkulepped või otsused on käesoleva artikli sätetega kooskõlas.

5. Komisjon võib ettevõtjatele, kes on sõlminud tühise kokkuleppe, rakendanud või üritanud vahekohtu, trahvi, boikoti või muul teel rakendada tühist kokkulepet või otsust, või otsust, mille heakskiitmisest on keeldutud või mille heakskiit on tagasi võetud, või mille luba on omandatud teadlikult väära või moonutatud informatsiooni esitamise teel, või kelle tegevus on vastuolus käesoleva artikli lõikes 1 sätestatuga, määrata trahve ja karistusmaksid, mis ei ületa käesoleva artikliga vastuolus oleva kokkuleppe, otsuse või tegevuse esemeks olnud kaupade kahekordset käivet, mis ei välista seda, et juhul, kui kõnealuse kokkuleppe, otsuse või tegevuse esemeks on toodangu, tehnilise arengu või investeeringute piiramine, võib nimetatud ülemmäära trahvide puhul tõsta 10 protsendini asjaomaste ettevõtjate aastakäibest, ja karistusmaksete puhul 20 protsendini päevakäibest.” [Siin ja edaspidi on osundatud lepingut tsiteeritud mitteametlikus tõlkes.]

⁴ Vastavalt ST artiklile 97 lõppes ESTÜ asutamislepingu kehtivus 23. juulil 2002.

B – *EÜ asutamislepingu sätted*

- 5 EÜ artikli 305 lõige 1 kõlas järgmiselt:

„Käesoleva lepingu sätted ei mõjuta Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse asutamislepingu sätete kohaldamist, eelkõige liikmesriikide õigusi ja kohustusi, kõnealuse ühenduse institutsioonide volitusi ega nimetatud lepinguga sõe ja terase ühisturu toimimiseks ettenähtud eeskirju.”

C – *Määrus (EÜ)nr 1/2003*

- 6 Nõukogu 16. detsembri 2002. aasta määruse (EÜ) nr 1/2003 [EÜ] asutamislepingu artiklites 81 ja 82 sätestatud konkurentsieeskirjade rakendamise kohta (EÜT 2003, L 1, lk 1; ELT eriväljaanne 08/02, lk 205) artikkel 4 näeb ette, et „[EÜ] artiklite 81 ja 82 kohaldamisel on komisjonil käesolevas määruses sätestatud volitused.”

- 7 Määruse nr 1/2003 artikkel 7 „Rikkumise tuvastamine ja lõpetamine” näeb ette:

„1. Kui komisjon kaebuse põhjal või omal algatusel leiab, et [EÜ] artiklit 81 või 82 rikutakse, võib ta otsusega nõuda asjaomastelt ettevõtjatelt või ettevõtjate ühendustelt sellise rikkumise lõpetamist. [...] Õigustatud huvi korral peaks komisjonil ühtlasi olema õigus teha otsus varasema rikkumise toimumise kohta.

[...]”

- 8 Määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a kohaselt võib komisjon oma otsusega määrata ettevõtjatele ja ettevõtjate ühendustele trahve, kui need tahtlikult või ettevaatamatuse tõttu rikuvad EÜ artiklit 81 või 82.

D – Menetluste aegumist käsitlevad sätted

- 9 Komisjoni 6. aprilli 1978. aasta otsuse nr 715/78/ESTÜ Euroopa Söe- ja Teraseühenduse asutamislepingus ette nähtud menetluste ja sundtäitmise rakendamise aegumistähtaegade kohta (EÜT L 94, lk 22) artikli 1 lõike 1 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõike 1 kohaselt kehtib komisjoni õigus konkurentsioiguse sätete rikkumiste eest trahve määrata põhimõtteliselt viis aastat.
- 10 Otsuse nr 715/78 artikli 1 lõike 2 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõike 2 kohaselt hakkab aegumistähtaeg kulgema rikkumise toimepaneku päevast. Samas vältavate või korduvate rikkumiste puhul hakkab aegumistähtaeg kulgema rikkumise lõppemise päevast.
- 11 Otsuse nr 715/78 artikli 2 lõike 1 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõike 3 kohaselt katkestavad aegumistähtaaja kulgemise komisjoni poolt võetavad meetmed, mille eesmärk on rikkumist uurida või algatada selle suhtes menetlus. Aegumistähtaaja kulg

katkeb päevast, mil sellisest meetmest teatatakse vähemalt ühele rikkumises osalenud ettevõtjale. Aegumistähtaja kulgemise katkestavad eelkõige järgmised meetmed:

- komisjoni kirjalikud teabenõuded ning komisjoni otsused, milles soovitud teavet nõutakse;
- kirjalik volitus, mille komisjon annab oma ametnikele kontrolli või uurimise läbi-
viimiseks ning komisjoni otsused, millega kontrollimist nõutakse;
- menetluse algatamine komisjoni poolt, ja
- komisjoni vastuväidetest teatamine.

¹² Vastavalt otsuse nr 715/78 artikli 2 lõikele 2 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõikele 4 katkeb aegumistähtaja kulg kõikide rikkumises osalenud ettevõtjate ja ettevõtjate ühenduste suhtes.

¹³ Vastavalt otsuse nr 715/78 artikli 2 lõikele 3 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõikele 5 algab katkenud aegumistähtaja kulg iga kord uuesti. Aegumistähtaeg möödub hiljemalt päeval, mil kahekordse aegumistähtajaga võrdne ajavahemik lõpeb, ilma et komisjon oleks määranud trahvi või karistust. Kõnesolev tähtaeg pikeneb aja võrra, mille jooksul oli aegumistähtaeg peatunud.

- 14 Vastavalt otsuse nr 715/78 artiklile 3 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõikele 6 peatub menetluse aegumistähtaaja kulgemine komisjoni otsuse läbivaatamise ajaks Euroopa Kohtus.
- 15 Otsuse nr 715/78 artiklist 4 ja määruse nr 1/2003 artikli 26 lõigetest 1 ja 2 nähtub, et komisjoni õigusel nõuda ESTÜ asutamislepingu või määruse nr 1/2003 artiklite 23 ja 24 alusel tehtud otsuste täitmist on viie aasta pikkune aegumistähtaeg ning see aegumistähtaeg hakkab kulgema lõpliku otsuse tegemise päevast.

II – Vaidluse taust

- 16 Vaidlustatud kohtuotsuse punktides 16–37 esitatud vaidluse aluseks olevad asjaolud võib kokku võtta järgmiselt.
- 17 ARBED SA, kellest pärast mitut ärinime muutust sai kõigepealt Arcelor Luxembourg SA, seejärel ArcelorMittal Luxembourg SA (edaspidi „ARBED”), tegeles terastoodete valmistamisega.
- 18 TradeARBED SA, kellest pärast mitut ärinime muutmist sai kõigepealt Arcelor International SA, seejärel ArcelorMittal International SA (edaspidi „TradeARBED”), oli ARBED-i 100% tütarettevõtja ja tegeles ARBED-i valmistatud terastoodete turustamisega.

- 19 27. novembril 1992 asutati ARBED-i 100% tütarettevõtja ProfilARBED SA, kellest pärast mitut ärinime muutust sai kõigepealt Arcelor Profil Luxembourg SA, hiljem ArcelorMittal Belval & Differdange SA (edaspidi „ProfilARBED”), et viia alates sellest kuupäevast ellu ARBED-i majandus- ja tööstustegevust talasektoris.
- 20 1991. aastal teostas komisjon ST artikli 47 alusel vastu võetud otsuste põhjal kontrollimised erinevate ettevõtjate, sh ka TradeARBED-i ruumides. 6. mail 1992 saatis komisjon asjaomastele ettevõtjatele, nende hulgas ka TradeARBED-ile, kuid mitte ARBED-ile ja ProfilARBED-ile vastuväiteteatise. TradeARBED osales ka ärakuulamisel, mis toimus 11.–14. jaanuaril 1993.
- 21 16. veebruari 1994. aasta otsusega 94/215/ESTÜ, mis puudutab ESTÜ asutamislepingu artikli 65 kohaldamise menetlust seoses Euroopa talatootjaid hõlmavate kokkulepetega ja kooskõlastatud tegevusega (EÜT L 116, lk 1, edaspidi „algne otsus”), tuvastas komisjon 17 Euroopa teraseettevõtja, nende hulgas TradeARBED-i osalemise arvukates hindade kokkuleppimist, turgude jagamist ja konfidentsiaalse teabe vahetamist ühenduse talaturul puudutavates kokkulepetes, otsustes ja kooskõlastatud tegevustes, millega rikuti ST artikli 65 lõiget 1, ning määras trahvid selle sektori 14 ettevõtjale, nende hulgas ka ARBED-ile (1 120 000 eküüd) rikkumiste eest, mis pandi toime 1. juulist 1988 kuni 31. detsembrini 1990.
- 22 11. märtsi 1999. aasta otsusega kohtuasjas T-137/94: ARBED vs. komisjon (EKL 1999, lk II-303) jättis Üldkohus ARBED-i tühistamishagi algse otsuse peale rahuldamata, vähendades samas ARBED-ile määratud trahvisummat 10 000 000 euron.

- 23 2. oktoobri 2003. aasta otsusega kohtuasjas C-176/99 P: ARBED vs. komisjon (EKL 2003, lk I-10687) tühistas Euroopa Kohus mainitud Üldkohtu otsuse ja algse otsuse ARBED-it puudutavas osas kaitseõiguste rikkumise tõttu.
- 24 Pärast seda tühistamist otsustas komisjon algatada uue menetluse, mis puudutas algse otsuses käsitletud konkurentsivastast tegevust. Ta saatis 8. märtsil 2006 ARBED-ile, TradeARBED-ile ja ProfilARBED-ile vastuväiteteatise, milles teavitas neid oma kavatsusest võtta vastu otsus, milles neid peetakse solidaarselt vastutavaks kõnealuste rikkumiste eest; need äriühingud vastasid vastuväiteteatisele 20. aprillil 2006.
- 25 Komisjon võttis 8. novembril 2006 vastu vaidlusaluse otsuse, mille artiklid 1 ja 2 näevad ette:

„Artikkel 1

[ARBED-ist, TradeARBED-ist ja ProfilARBED-ist] koosnev ettevõtja osales [ST] artikli 65 lõiget 1 rikkudes mitmes kokkuleppes ja kooskõlastatud tegevuses, mille ese või eesmärk oli määrata kindlaks hindasid, jagada kvoote ja vahetada ulatuslikult teavet ühenduse talaturul. Selliselt moodustatud ettevõtja osalemine neis rikkumistes on tuvastatud 1. juulist 1988 kuni 16. jaanuarini 1991.

Artikkel 2

[ARBED-ile, TradeARBED-ile ja ProfilARBED-ile] määratakse artiklis 1 nimetatud rikkumiste eest solidaarselt trahv 10 miljonit eurot.”

III – Menetlus Üldkohtus ja vaidlustatud kohtuotsus

- ²⁶ ARBED, TradeARBED ja ProfilARBED esitasid vaidlusaluse otsuse peale ST artiklite 33 ja 36 ning EÜ artiklite 229 ja 230 alusel hagi, mis saabus Üldkohtu kantseleisse 27. detsembril 2006.
- ²⁷ ARBED, TradeARBED ja ProfilARBED kinnitasid oma esimeses väites, et vaidlusalusel otsusel puudus õiguslik alus ja et komisjon on võimu kuritarvitanud. Teine väide puudutas rikkumiste süükspanemist käsitlevate eeskirjade rikkumist, kolmas väide menetluste aegumist käsitlevate eeskirjade rikkumist ja neljas väide kaitseõiguste rikkumist.
- ²⁸ Asudes muu hulgas seisukohale, et ühenduse lepingutega on loodud ühtne õiguskord, et ESTÜ ja EÜ asutamislepingud taotleavad ühist vaba konkurentsi korra loomise eesmärki ja et liikmesriikide õigussüsteemide ühise põhimõtte eesmärk on tagada õigusnormide muutmisel õiguslike struktuuride järjepidevus, välja arvatud juhul, kui seadusandja on väljendanud vastupidist tahet, lükkas Üldkohus tagasi esimese väite,

otsustades, et määruse nr 1/2003 artikli 7 lõiget 1 ning artikli 23 lõiget 2 tuleb tõlgendada nii, et need lubavad komisjonil pärast 23. juulit 2002 tuvastada ettevõtjatevahelisi kokkuleppeid sektorites, mis *ratione materiae* ja *ratione temporis* kuuluvad ESTÜ asutamislepingu kohaldamisalasse, ning määrata nende eest karistusi.

- 29 Üldkohus lükkas tagasi ka teise väite, leides esiteks, et TradeARBED ei ole sellele väitele tuginenud, ja teiseks, et komisjoni järelduste puhul ei ole rikutud õigusnorme, kui nendes pandi TradeARBED-i toime pandud rikkumine süüks ARBED-ile ja ProfilARBED-ile kui TradeARBED-i „majandustegevuse jätkajale” selle alusel, et TradeARBED-i kapital kuulus 100% ulatuses ARBED-ile ja et tõendid kinnitasid nii ARBED-i otsustavat mõju TradeARBED-i tegevusele kui ka selle jõu tegelikku kasutamist.
- 30 Mis puudutab kolmandat väidet, siis Üldkohus lükkas tagasi menetluste aegumist käsitlevate eeskirjade väidetava rikkumise ARBED-i osas, leides, et arvestades tähtaegade kulgemise peatumist Üldkohtu ja Euroopa Kohtu esimese menetluse ajal, tehti vaidlusalune otsus nii viie- kui ka kümneaastase aegumistähtaja raames. Seevastu leides, et nimetatud peatumisel on *inter partes*, mitte *erga omnes* mõju, otsustas Üldkohus, et ProfilARBED-i ja TradeARBED-i osas oli kümneaastane aegumistähtaeg möödunud ja tühistas seetõttu vaidlusaluse otsuse neid puudutavas osas.
- 31 Üldkohus lükkas tagasi neljanda väite osas, milles selle oli esitanud ARBED, leides, et kuna ARBED piirdus selle väitmisega, et tõendid, mis tal võisid olla 1990. aastal, on pärast nii pikka aega kaduma läinud, siis ei tõendanud ta, kuidas võis haldusmenetluse pikkus kahjustada kaitseõiguste teostamist.

- 32 Vaidlustatud kohtuotsuses tühistas Üldkohus seega vaidlustatud otsuse ProfilARBED-it ja TradeARBED-it puudutavas osas ja jättis hagi ülejäänud osas põhjendamata tõttu rahuldamata.

IV – Menetlus Euroopa Kohtus

- 33 Euroopa Kohtu presidendi 10. septembri 2009. aasta määrusega liideti kohtuasjad C-201/09 P ja C-216/09 P suulise menetluse ja kohtuotsuse tegemise huvides.

V – Poolte nõuded

- 34 ARBED palub apellatsioonkaebuses (C-201/09 P) Euroopa Kohtul:
- tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles sellega kinnitatakse ARBED-i puudutavas osas vaidlusalust kohtuotsust ja
 - mõista komisjonilt välja nii käesoleva menetluse kui ka Üldkohtu menetlusega seotud kohtukulud.

35 Komisjon palub vastuses apellatsioonkaebusele Euroopa Kohtul:

- jätta apellatsioonkaebus rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja ARBED-ilt.

36 Komisjon palub apellatsioonkaebuses (C-216/09 P) Euroopa Kohtul:

- tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles sellega tühistatakse vaidlusaluses otsuses ProfilARBED-ile ja TradeARBED-ile määratud trahvid;
- jätta ProfilARBED-i ja TradeARBED-i hagi rahuldamata ning
- mõista kohtukulud välja ProfilARBED-ilt ja TradeARBED-ilt.

37 Vastuses sellele apellatsioonkaebusele esitasid ProfilARBED ja TradeARBED vastuapellatsioonkaebuse, milles paluvad Euroopa Kohtul:

- kinnitada vaidlustatud kohtuotsust osas, milles sellega tühistatakse aegumise peatumise suhtelist mõju arvestades neile vaidlusaluses otsuses määratud trahvid;

- teise võimalusena ja vastuhagi korras tühistada vaidlustatud kohtuotsus osas, milles selles:
 - kohaldatakse nende suhtes ESTÜ asutamislepingut ja määrust nr 1/2003;
 - pannakse TradeARBED-i tegevus süüks ProfilARBED-ile;
 - ei tunnistata, et menetlus on ProfilARBED-i suhtes aegumise katkemist käsitlevaid eeskirju arvestades aegunud;
 - ei tunnistata, et rikutud on kaitseõigusi, millele võib ProfilARBED tugineda menetluse eriti pikka kestust arvestades;
- mõista mõlema kohtumenetlusega seotud kulud välja komisjonilt.

³⁸ Komisjon palub nimetatud vastuapellatsioonkaebuse repliigis Euroopa Kohtul:

- jätta vastuapellatsioonkaebus rahuldamata ja
- mõista kohtukulud välja ProfilARBED-ilt ja TradeARBED-ilt.

VI – Suulise menetluse uuendamise taotlus

- ³⁹ Komisjon palus dokumendis, mis saabus Euroopa Kohtu kantseleisse 27. oktoobril 2010, et Euroopa Kohus teeks määruse suulise menetluse uuendamiseks Euroopa Kohtu kodukorra artikli 61 alusel, juhul kui ta peab käsitlema küsimust, mis puudub ProfilARBED-i vastutust tulenevalt sellest, et ProfilARBED jätkas ARBED-i majandustegevust. Nimelt uuris apellandi sõnul kohtujurist seda küsimust oma ettepaneku punktides 224–235, kuid see ei ole vaidluse ese ja pooled ei ole selle üle vaieldud.
- ⁴⁰ Vastavalt nimetatud sättele kuulati selle taotluse osas ära kohtujuristi ettepanek.
- ⁴¹ Euroopa Kohus võib omal algatusel või kohtujuristi ettepanekul või poolte taotlusel kodukorra artikli 61 kohaselt määrusega suulise menetluse uuendada, kui ta leiab, et tal ei ole piisavalt informatsiooni või kui asja lahendamisel tuleks tugineda argumendile, mille üle pooled ei ole vaieldud (vt 8. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-42/07: Liga Portuguesa de Futebol Profissional ja Bwin International, EKL 2009, lk I-7633, punkt 31 ja seal viidatud kohtupraktika).
- ⁴² Euroopa Kohus leiab, et tal on käesolevas asjas olemas kogu vajalik teave vaidluse lahendamiseks ning et kohtuasja lahendamisel ei tule tugineda argumendile, mille üle pooled ei ole vaieldud.
- ⁴³ Järelikult puudub alus suulise menetluse uuendamiseks.

VII – Apellatsioonkaebused

- ⁴⁴ ARBED esitab apellatsioonkaebuses (C-201/09 P) neli väidet. Esimeses väites tugineb ARBED ST artikli 97 ja määruse nr 1/2003 rikkumisele, võimu kuritarvitamisele, õigusnormide rikkumisele ja puudulikule põhjendamisele.
- ⁴⁵ Teine väide tugineb äriühingute õigusvõime ning karistuste ja sanktsioonide individuaalsuse põhimõtete rikkumisele, puudulikule põhjendamisele, emaettevõtjale 100% ulatuses kuuluva tütaretevõtja tegevuse süükspanemist puudutava Euroopa Kohtu praktika valele tõlgendamisele ja kohaldamisele ning seadusjõu põhimõtte ja normihierarhia rikkumisele.
- ⁴⁶ Kolmas väide puudutab aegumist käsitlevate eeskirjade ja algse otsusega seotud seadusjõu põhimõtte rikkumist ning puudulikku põhjendamist. Neljandas väites heidab ARBED Üldkohtule ette puudulikku põhjendamist ning kaitseõiguste ja eespool viidatud 2. oktoobri 2003. aasta kohtuotsusega ARBED *vs.* komisjon seotud seadusjõu põhimõtte rikkumist.
- ⁴⁷ Komisjon tugineb oma apellatsioonkaebuses (C-216/09 P) üheleainsale väitele, mille kohaselt on otsuse nr 715/78 tõlgendamisel rikutud õigusnorme.

A – ARBED-i apellatsioonkaebus (C-201/09 P)

1. Esimene väide, mis tugineb ST artikli 97 ja määruse nr 1/2003 rikkumisele, võimu kuritarvitamisele, õigusnormide rikkumisele ja puudulikule põhjendamisele

a) Poolte argumentid

⁴⁸ Esiteks märgib ARBED, et ST artiklis 97 oli ette nähtud, et ESTÜ asutamislepingu kehtivus lõpeb 23. juulil 2002, ja et vaidlusalune otsus, mis põhineb ST artiklil 65, tehti 8. novembril 2006. Kuna Üldkohus otsustas, et kõnealust tegevust oli õige menetleda ST artikli 65 alusel, siis rikkus Üldkohus ST artiklit 97 ning ei vastanud tema argumentidele nimetatud otsuse õigusliku aluse puudumise kohta.

⁴⁹ ARBED-i arvates rikkus Üldkohus õigusnormi, kui ta leidis, et ühenduse lepingutega on loodud ühtne õiguskord. EÜ artikli 305 lõike 1 kohaselt kujutab ESTÜ asutamisleping endast erikorda, tehes erandi EÜ asutamislepinguga kehtestatud üldnormidest ning EÜ asutamislepingu õigusliku raamistiku järgnemine ESTÜ asutamislepingu raamistikule tõi alates 24. juulist 2002 kaasa muudatuse õiguslikes alustes, menetlustes ja kohaldatavates materiaalsoiguskordides. Institutsioonide kohustust tõlgendada asutamislepinguid sidusalt saab täita vaid asutamislepingutes endis kindlaks määratud piiridest kinni pidades ja see ei saa seega viia selleni, et institutsioonid hoiavad asutamislepingu sätet, mille kehtivuse lõppemine oli ette nähtud 23. juulil 2002, jõus pärast seda kuupäeva.

- 50 25. veebruari 1969. aasta otsusele kohtuasjas 23/68: Klomp (EKL 1969, lk 43) ja 18. juuli 2007. aasta otsusele kohtuasjas C-119/05: Lucchini (EKL 2007, lk I-6199), mida Üldkohus tsiteeris oma seisukoha põhjendamiseks, ei saa tõhusalt tugineda teistsugusele järeldusele jõudmiseks. Nimelt puudutas esimene kohtuotsus ühenduse esmase õiguse muutmist, mis toimus ühinemislepinguga, mitte asutamislepingu kehtivuse lõppemist, samas kui teine kohtuotsus puudutas otsust, mis tehti ESTÜ asutamislepingu alusel enne selle lepingu kehtivuse lõppemist, mitte pärast seda.
- 51 Teiseks leiab ARBED, et rajades komisjoni pädevuse määrusele nr 1/2003, kuritarvitas Üldkohus võimu ega vastanud tema argumentidele. Ta märgib, et määrus nr 1/2003 võeti vastu pärast ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemist, ja ta leiab, et arvestades selle määruse artiklit 4 ja mis tahes viite puudumist ESTÜ asutamislepingule, annab see komisjonile pädevuse vaid selleks, et ta saaks menetleda EÜ artiklite 81 ja 82 rikkumisi.
- 52 Isegi kui eeldada, et määrus nr 1/2003 annab komisjonile pädevuse määrata karistusi ST artikli 65 lõike 1 rikkumiste eest, on see vastuolus ESTÜ asutamislepinguga, kuna määrus, mis on antud üksnes EÜ asutamislepingu alusel, püüab muuta ESTÜ asutamislepingut. Kohtupraktikast tuleneb nimelt, et erinevate asutamislepingute materiaalõiguse sätete sidus tõlgendamine ei mõjuta kuidagi eri asutamislepingutega erinevatele institutsioonidele antud pädevust, kuna institutsioonid on iga asutamislepingu raames pädevad kasutama ainult volitusi, mis neile on antud vastava asutamislepinguga.
- 53 ARBED-i arvates viib Üldkohtu lähenemine esiteks selleni, et annab Euroopa Liidu Nõukogule pädevuse otsustada, millised ametivõimud on pädevad ST artikli 65 rakendamiseks, samas kui ESTÜ asutamislepingu sõlmijad teostasid seda pädevust, ning teiseks selleni, et muudetakse ESTÜ asutamislepinguga komisjonile antud pädevust, mis ST artikli 65 kohaselt on ainupädevus, samas kui määruks nr 1/2003 ette

nähtud pädevus konkureerib siseriiklike konkurentsiasutuste ja siseriiklike kohtute pädevusega.

- 54 Üldkohtu tõlgendus seaduse ajalise kohaldamise kohta kahjustab seega iga asutamislepingu vastavat õiguslikku olemust ning normihierarhia põhimõtteid. Lisaks ajas Üldkohus segamini menetlusnormi, materiaalõigusnormi ning pädevuse andmise. Kohtupraktikast tuleneb esiteks, et küsimus institutsiooni pädevusest eelneb küsimusele, milliseid materiaal- ja menetlusnorme tuleb kohaldada, ning teiseks, et õiguslik alus, mis annab liidu institutsioonile õiguse võtta vastu õigusakt, peab kehtima selle akti vastuvõtmise hetkel.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 55 Sissejuhatuseks tuleb kõigepealt nentida, et mis tahes kokkuleppe kohta, mis vastab ST artikli 65 lõikes 1 ette nähtud faktilisele olukorrale ja mis on sõlmitud või rakendatud enne ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemist 23. juulil 2002, võis komisjon ST artikli 65 lõike 5 alusel teha kuni selle kuupäevani (kaasa arvatud) otsuse trahvide määramise kohta ettevõtjatele, kes nimetatud kokkuleppes või selle rakendamisel osalesid.
- 56 Seejärel tuleb tõdeda, et mis tahes kokkuleppe kohta, mis vastab ST artikli 65 lõikes 1 ette nähtud faktilisele olukorrale ja mis on sõlmitud või rakendatud ajavahemikus 24. juulist 2002 kuni 30. novembrini 2009, võis komisjon teha niisuguse otsuse EÜ artikli 81 ja nõukogu 6. veebruari 1962. aasta määruse nr 17 esimene määrus [EÜ] asutamislepingu artiklite [81] ja [82] rakendamise kohta (EÜT 1962, 13, lk 204; ELT eriväljaanne 08/01, lk 3) artikli 15 lõike 2 punkti a või määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a alusel.

- 57 Lõpetuseks on samuti kindel, et mis tahes kokkuleppe kohta, mis vastab ST artikli 65 lõikes 1 ette nähtud faktilisele olukorrale ja mis on sõlmitud või rakendatud alates 1. detsembrist 2009, võib komisjon teha niisuguse otsuse ETLT artikli 101 ja määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 punkti a alusel.
- 58 Kuid antud juhul vaidlustab ARBED sisuliselt Üldkohtu järelduse, mille kohaselt võis komisjon pärast 23. juulit 2002 vastu võetud vaidlusaluse otsusega talle ST artikli 65 lõigete 1 ja 5 ning määruse nr 1/2003 artikli 7 lõike 1 ja artikli 23 lõike 2 punkti a kombinatsiooni alusel määrata trahvi selle eest, et ta enne 23. juulit 2002 osales niisuguse kokkuleppe sõlmimisel ja rakendamisel, mis vastab ST artikli 65 lõikes 1 ette nähtud faktilisele olukorrale.
- 59 Esiteks, mis puudutab komisjoni pädevust, siis märkis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 57 ja 58, et tulenevalt EÜ artikli 305 lõikest 1 oli ESTÜ asutamislepingu puhul tegemist üldnormiks olevast EÜ asutamislepingust kõrvalekalduva erinormiga ning ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise tõttu 23. juuli 2002 laienes 24. juulil 2002 EÜ asutamislepinguga kehtestatud üldise korra kohaldamisala sektoritele, mida algselt reguleeris ESTÜ asutamisleping.
- 60 Üldkohus täpsustas vaidlustatud kohtuotsuse punktides 59–61, et EÜ asutamislepingu õigusliku raamistiku järgnemine ESTÜ asutamislepingu õiguslikule raamistikule kuulub liidu õiguskorra ja selle eesmärkide järjepidevuse konteksti, kuna vaba konkurentsi korra loomine ja säilitamine on nii EÜ asutamislepingu kui ka ESTÜ asutamislepingu üks peamistest eesmärkidest. Sellega seoses rõhutas ta, et ST artikli 65 lõike 1 mõisted „kokkulepped” ja „kooskõlastatud tegevus” vastavad mõistetele „kokkulepped” ja „kooskõlastatud tegevus” EÜ artikli 81 tähenduses, ja et liidu kohus tõlgendab neid kahte sätet ühtemoodi.

- 61 Vaidlustatud kohtuotsuse punktis 62 leidis Üldkohus, et vastavalt liikmesriikide õigussüsteemide ühisele põhimõttele tuleb õigusnormide muutmisel tagada õiguslike struktuuride järjepidevus, välja arvatud juhul, kui seadusandja on väljendanud vastupidist tahet, ning et see põhimõte on kohaldatav liidu esmase õiguse muudatustele.
- 62 Seetõttu järeldas Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 63 ja 64, et liidu õiguskorra järjepidevus nõuab, et komisjon tagaks seoses ESTÜ asutamislepingu alusel tekkinud olukordadega nende õiguste ja kohustuste järgimise, mida *eo tempore* kohaldati ESTÜ asutamislepingu alusel nii liikmesriikide kui muude isikute suhtes, ning et järelikult tuleb määruse nr 1/2003 artikli 23 lõiget 2 tõlgendada nii, et see lubab komisjonil pärast 23. juulit 2002 *ratione materiae* ja *ratione temporis* ESTÜ asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluvates valdkondades keelatud kokkulepete eest karistusi määrata.
- 63 Nende kaalutluste puhul ei ole rikutud mingit õigusnormi. Nimelt nähtub kohtupraktikast esiteks, et vastavalt liikmesriikide õigussüsteemide ühisele põhimõttele, mille päritolu ulatub Rooma õigusesse, tuleb õigusnormide muutmisel tagada õiguslike struktuuride järjepidevus, välja arvatud juhul, kui seadusandja on väljendanud vastupidist tahet, ning teiseks, et see põhimõte on kohaldatav liidu esmase õiguse muudatustele (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus Klomp, punkt 13).
- 64 Ent nagu märkis õigesti komisjon, ei viita miski sellele, et liidu seadusandja soovis, et ESTÜ asutamislepinguga keelatud kokkulepped võiksid pärast selle asutamislepingu kehtimise lõppemist mis tahes karistuse kohaldamise alt välja jääda.

- 65 Lisaks nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 55–57 tehtud järeldustest, et ESTÜ, EÜ asutamislepingute ja ELT lepingu järgnemine tagab vaba konkurentsi tagamise seisukohalt, et komisjon võis karistuse määrata mis tahes tegevuse eest, mis vastab ST artikli 65 lõikes 1 ette nähtud faktilisele olukorrale – olenemata sellest, kas see tekkis enne või pärast 23. juulit 2002 – ja võib seda ka edaspidi teha.
- 66 Neil asjaoludel oleks asutamislepingute eesmärkide ja sidususega vastuolus ning liidu õiguskorra järjepidevusega ühildamatu see, kui komisjonil puuduks pädevus tagada selliste ESTÜ asutamislepinguga seonduvate õigusnormide ühetaoline kohaldamine, mis loovad õiguslikke tagajärgi ka pärast mainitud asutamislepingu kehtivuse lõppemist (vt selle kohta eespool viidatud kohtuotsus *Lucchini*, punkt 41).
- 67 Teiseks, viimati nimetatud küsimuses leidis Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 65, 66 ja 68 õigustatult, et seaduse ajalist kohaldamist reguleerivatest põhimõtetest kinnipidamine ning õiguskindluse ja õiguspärase ootuse kaitse põhimõtete-ga seotud nõuded eeldavad, et ST artikli 65 lõigetes 1 ja 5 ette nähtud materiaalõigus-norme kohaldatakse käesoleva juhtumi asjaoludele, mis kuuluvad *ratione materiae* ja *ratione temporis* selle artikli kohaldamisalasse.
- 68 Eeskätt tuleb meenutada, et õiguskindluse põhimõte nõuab, et liidu õigusnormid peavad võimaldama asjassepuutuvatel isikutel täpselt teada oma kohustuste ulatust, mida need õigusnormid neile ette näevad, ja neil isikutel peab olema võimalik sel-gelt teada oma õigusi ja kohustusi ning toimida neile vastavalt (10. märtsi 2009. aasta otsus kohtuasjas C-345/06: *Heinrich*, EKL 2009, lk I-1659, punkt 44 ja seal viidatud kohtupraktika).
- 69 Sellega seoses tuleb rõhutada, et asjaolude asetleidmise ajal nägid ST artikli 65 lõi- ked 1 ja 5 käesolevas asjas määratud karistuse osas ette selge õigusliku aluse, millest

tulenevalt ei saanud TradeARBED-ile olla teadmata tema tegevuse tagajärjed. Pealegi nähtub käesoleva kohtuotsuse punktides 55–57 tehtud järeldustest, et mis tahes hilisemal ajahetkel oli see tegevus samuti karistatav niisuguse komisjoni määratud karistusega.

- 70 Ent kuna asutamislepingutes on juba enne asjaolude toimumise aega selgelt määratletud rikkumised ning nende karistuste laad ja tähtsus, mida võidakse nende eest määrata, siis ei ole nende põhimõtete eesmärk ettevõtjatele tagada, et hilisemad õiguslike aluste ja menetlussätete muudatused võimaldaksid neil minevikus toime pandud mis tahes rikkumistega seotud karistusest pääseda.
- 71 Olgu lisatud, et komisjon märkis enne ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemist, et niisugusest karistusest pääsemise võimalust ei ole, täpsustades 18. juunil 2002 vastu võetud teatise teatavate konkurentsijuhtumite käsitlemise kohta tulenevalt ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemisest (EÜT C 152, lk 5) punktis 31, et kui ta tuvas tab rikkumise ESTÜ asutamislepingu kohaldamisalasse kuuluvas valdkonnas, siis on olenemata kohaldamise kuupäevast kohaldatavaks materiaalsoiguseks õigus, mis oli jõus ajal, mil rikkumise koosseisu kuuluvad asjaolud aset leidsid, ning kohaldatavaks menetlusõiguseks on pärast ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemist EÜ asutamislepingust tulenev õigus.
- 72 Lisaks ei ole käesoleval juhul ST artikli 65 lõike 5 kohaldamine vastuolus *lex mitior*'i põhimõttega, kuna vaidlusaluses otsuses määratud trahv on igal juhul väiksem määruse nr 1/2003 artikli 23 lõike 2 piirmäärast, mis on ette nähtud trahvi määramise puhul liidu konkurentsieeskirjade rikkumise eest.

- 73 Kõigist neist asjaoludest tuleneb, et ARBED-i olukorras olevale hoolikale ettevõtjale ei saanud tema tegevuse tagajärjed olla mingil hetkel teadmata ega oleks saanud arvestada sellega, et EÜ asutamislepingu õigusliku raamistiku järgnemise tulemusel ESTÜ asutamislepingu omale oleks ta pääsenud mis tahes minevikus toime pandud ST artikli 65 rikkumisi puudutavast karistusest.
- 74 Mis puudutab õiguslikku alust ja kohaldatavaid menetlusnorme, siis on Üldkohus vaidlustatud kohtuotsuse punktides 64 ja 67 samuti õigesti leidnud, et komisjoni õigus määrata vaidlusaluses otsuses kõnesolev trahv tulenes määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikest 2 ja et menetlus tuli läbi viia vastavalt sellele määrusele.
- 75 Nimelt nähtub kohtupraktikast, et õigusakti õiguslikuks aluseks olev säte, mis annab liidu institutsioonile pädevuse asjasepuutuva õigusakti vastuvõtmiseks, peab olema jõus õigusakti vastuvõtmise hetkel (vt selle kohta 4. aprilli 2000. aasta otsus kohtuasjas C-269/97: komisjon *vs.* nõukogu, EKL 2000, lk I-2257, punkt 45) ja menetlusnormid on üldjuhul kohaldatavad alates ajast, mil need jõustuvad (vt selle kohta 12. novembri 1981. aasta otsus liidetud kohtuasjades 212/80–217/80: *Meridionale Industria Salumi jt*, EKL 1981, lk 2735, punkt 9, ja 23. veebruari 2006. aasta otsus kohtuasjas C-201/04: *Molenbergnatie*, EKL 2006, lk I-2049, punkt 31).
- 76 Olgu lisatud, et see, et komisjon kohaldas määrust nr 1/2003, ei piiranud, vaid pigem laiendas menetluslikke tagatise, mis olid antud ESTÜ asutamislepingu õiguslikus raamistikus nendele ettevõtjatele, kelle suhtes menetlus läbi viidi, ning ARBED ei vaidle pealegi sellele vastu.

- 77 Sellest tuleneb, et Üldkohus võis ilma õigusnorme rikkumata vaidlustatud kohtuotsuse punktides 67 ja 68 järeldada esiteks, et komisjoni pädevus määrata vaidlusaluses otsuses asjaomane trahv tulenes määruse nr 1/2003 artikli 23 lõikest 2 ja et menetlus tuli läbi viia vastavalt sellele määrusele, ning teiseks, et materiaalsoigusnormid, milles oli ette nähtud kohaldatav karistus, olid ST artikli 65 lõiked 1 ja 5.
- 78 Kolmandaks, kuna ARBED väidab, et Üldkohus ei ole otseselt vastanud kõikidele tema argumentidele, siis tuleb meenutada, et väljakujunenud kohtupraktika kohaselt ei tähenda Euroopa Kohtu põhikirja artikli 36 ja artikli 53 esimeses lõigus sätestatud Üldkohtu kohustus otsuseid põhjendada, et ta peab esitama ammendava ning üksikasjaliku ülevaate menetluse poolte kõikidest arutluskäikudest. Põhjendus võib seega olla tuletatav, tingimusel et see võimaldab huvitatud isikutel aru saada põhjustest, miks kõnealused meetmed on võetud, ning et Euroopa Kohtul on piisavalt tõendeid oma kohtuliku kontrolli teostamiseks (2. aprilli 2009. aasta otsus kohtuasjas C-431/07 P: Bouygues ja Bouygues Télécom vs. komisjon, EKL 2009, lk I-2665, punkt 42, ning 21. jaanuari 2010. aasta määrus kohtuasjas C-150/09 P: Iride ja Iride Energia vs. komisjon, EKL 2010, punkt 42).
- 79 Ent Üldkohtu arutluskäik on selge ja arusaadav ning võimaldab ARBED-il aru saada põhjustest, miks Üldkohus viidatud väite tagasi lükkas, ning Euroopa Kohtul on piisavalt tõendeid kohtuliku kontrolli teostamiseks. Järelikult ei ole vaidlustatud kohtuotsus puudulikult põhjendatud.
- 80 Kõike eeltoodut arvestades tuleb esimene väide tagasi lükata.

2. Teine väide, mis tugineb äriühingute õigusvõime ning karistuste individualiseerimise põhimõtete rikkumisele, puudulikule põhjendamisele, emaettevõtjale 100% ulatuses kuuluva tütaretevõtja tegevuse süükspanemist puudutava kohtupraktika väärade tõlgendamisele ja kohaldamisele ning seadusjõu põhimõtte rikkumisele

a) Väite vastuvõetavus ja tulemuslikkus

i) Poolte argumendid

- ⁸¹ Vastuses kohtuasjas C-201/09 P esitatud apellatsioonkaebusele väidab komisjon, et osas, milles selle väitega soovitakse vastu vaielda vaidlustatud kohtuotsuse punktides 106–119 TradeARBED-i tegevuse süükspanemist ProfilARBED-ile, on see väide vastuvõetamatu, kuna hagiavaldus ei tohi põhjendatult sisaldada väidet, mis puudutab ühte teist menetluse poolt.
- ⁸² Lisaks leiab komisjon, et teine väide on tulemusetu, kuna see puudutab vaid 100% osaluse olemisest tüharetevõtja kapitalis tuleneva tegeliku kontrolli teostamise eelduse kohaldamist, mitte Üldkohtu järeldust, et komisjon tõendas, et ARBED avaldas tegelikult otsustavat mõju TradeARBED-i tegevusele, mis põhjendab järeldust, et need äriühingud moodustasid ühe ja ainsa majandusüksuse.

ii) Euroopa Kohtu hinnang

- ⁸³ Mis puudutab väite selle osa vastuvõetavust, mis käsitleb TradeARBED-i tegevuse süükspanemist ProfilARBED-ile, siis tuleb tõdeda, et see väide ei puuduta vaidlustatud

kohtuotsust ARBED-i õiguslikku olukorda mõjutaval viisil. Nagu komisjon õigesti väidab, ei saa apellatsioonkaebuse esitaja aga esitada väidet ühe teise menetluse poole kasuks. Järelikult tuleb kõnesolev väide tunnistada vastuvõetamatuks osas, milles see puudutab TradeARBED-i tegevuse süükspanemist ProfilARBED-ile.

⁸⁴ Mis puudutab teise väite tulemusetust, siis nähtub vaidlustatud kohtuotsuse punktist 99, et selleks, et järeldada ARBED-i ja TradeARBED-i vahelise majandusüksuse olemasolu, tugines Üldkohus kõikidele sellele punktile eelnevatele kaalutlustele, sh järelikult ka ümberlükatavale eeldusele, mille kohaselt avaldab emaettevõtja, kes kontrollib oma tütarettevõtjat 100% ulatuses, viimase tegevusele tegelikult otsustavat mõju.

⁸⁵ Neil tingimustel tuleb teine väide sisuliselt läbi vaadata.

b) Sisulised küsimused

i) Poolte argumendid

⁸⁶ Esiteks väidab ARBED, et Üldkohus tegi järelduse TradeARBED-i tegevuse süükspanemise kohta ARBED-ile konkurentsioiguses arendatud kontseptsiooni alusel, mille kohaselt võivad õiguslikult eraldiseisvad ettevõtjad moodustada majandusüksuse. Kuid seda kontseptsiooni on tänaseni kasutatud vaid selleks, et vabastada ettevõtjad

õiguslikult eraldiseisvate õigussubjektide olemasolu tagajärgedest, nähes ette, et EÜ artiklis 81 sätestatud ettevõtjatevaheliste kokkulepete keeldu ei kohaldata sama kontserni ettevõtjatele ning välistades koondumiste korra kohaldamisest ettevõtete omandamise sama kontserni piires.

- ⁸⁷ Kuna Üldkohus otsustas kontserni ettevõtjate kollektiivse vastutuse kasuks neist ühe ettevõtja tegevuse tõttu, siis eiras Üldkohus isikutele antud õigusi viia oma majandustegevust läbi eraldiseisvate õiguslike üksuste kaudu, kellel igaühel on juriidilise isikuna iseseisev õigusvõime ja kellega on seotud isiklik vastutus.
- ⁸⁸ Peale selle viiks Üldkohtu lähenemisviis ebaloogilise tulemuseni. Nimelt, kaks asjaolu, et kontserni kuuluva tütaretevõtja rikkumine oleks süükspandav nii emaettevõtjale kui ka sõsarettevõtjale ja et üksnes emaettevõtjal on võimalik lükata ümber otsustava mõju eeldus, viiks selle sõsarettevõtja suhtes rangema korra kohaldamiseni.
- ⁸⁹ Seega rikub ARBED-i arvates vaidlustatud kohtuotsus õigusvõime ning karistuste ja sanktsioonide individualiseerimise põhimõtteid ja tekitab arutluskäigusisese ebajärjekindluse, mis on sama kui põhjendamise puudumine.
- ⁹⁰ Teiseks leiab ARBED, et otsustades, et ümberlükatav eeldus, mille kohaselt avaldab emaettevõtja talle 100% ulatuses kuuluva tütaretevõtja tegevusele otsustavat mõju, rikkus Üldkohus õiguse üldpõhimõtteid ning kaldus kõrvale nii Euroopa Kohtu kui ka Üldkohtu praktikast. Selle kohtupraktika kohaselt on nõutud, et komisjon tõendaks,

et konkreetseid ettehteide võib esitada kõigile trahvi määramise otsuses silmas peetud ettevõtjatele.

- 91 25. oktoobri 1983. aasta otsus kohtuasjas 107/82: AEG-Telefunken *vs.* komisjon (EKL 1983, lk 3151) ja 16. novembri 2000. aasta otsus kohtuasjas C-286/98 P: Stora Kopparbergs Bergslags *vs.* komisjon (EKL 2000, lk I-9925) ei saa Üldkohtu seisukohta põhjendada, kuna esimene ei puutu asjasse ja teist tõlgendati valesti.
- 92 Kohtuasjas, milles tehti eespool nimetatud kohtuotsus AEG-Telefunken *vs.* komisjon, pidi Euroopa Kohus ARBED-i sõnul otsuse tegema mitte võimaluse kohta panna emaettevõtjale süüks tütarettvõtja toime pandud rikkumine, vaid tõendi kohta, mis puudutas selle emaettevõtja rikkumises osalemist. Seega, vastupidi nimetatud kohtuasjas vaatluse all olnud olukorrale ei näe käesolevas asjas kohaldatav siseriiklik õigus ette, et 100% tütarettvõtja põhikirjajärgsed organid on identsed emaettevõtja omadega.
- 93 Mis puudutab eespool viidatud kohtuotsuse Stora Kopparbergs Bergslags *vs.* komisjon aluseks olevat kohtuasja, siis väidab ARBED, et Euroopa Kohus ei ole kunagi kinnitanud, et äriühingu 100% kontroll on piisav, et pidada emaettevõtjat vastutavaks tütarettvõtja tegevuse eest. Vastupidi ARBED-ile oli emaettevõtja selles kohtuasja haldusmenetluses nõustunud endale võtma vastutuse tütarettvõtja tegevuse eest. Peale selle järgis komisjon otsuses, mis oli nimetatud kohtuotsuse alus, lähenemiseviisi, mis seisnes karistuse määramises emaettevõtjale juhul, kui oli sõnaselgeid tõendeid, et see emaettevõtja osales rikkumises.
- 94 Kolmandaks väidab ARBED, et tuvastades ARBED-i otsustava mõju olemasolu TradeARBED-ile kui ka selle mõju avaldamise, samas kui nii vaidlusaluses otsuses kui ka algses otsuses tunnistati, et ARBED ei osalenud selles rikkumises seda mõju avaldades, rikkus Üldkohus algse otsusega seotud seadusjõu põhimõtet, asendas pädevust ületades komisjoni hinnangu enda omaga ning kohaldas vääral eespool viidatud

kohtuotsustest AEG-Telefunken *vs.* komisjon ja Stora Kopparbergs Bergslags *vs.* komisjon tulenevat kohtupraktikat.

ii) Euroopa Kohtu hinnang

⁹⁵ Väljakujunenud kohtupraktika kohaselt tähendab ettevõtja mõiste mis tahes majandustegevusega tegelevat üksust, sõltumata selle üksuse õiguslikust vormist ja rahastamisviisist. Sellega seoses on Euroopa Kohus täpsustanud esiteks, et ettevõtja mõistet tuleb selles kontekstis mõista kui majandusüksust, ja seda isegi siis, kui õiguslikult koosneb see majandusüksus mitmest füüsilisest või juriidilisest isikust, ja teiseks, et juhul, kui selline üksus rikub konkurentsieeskirju, tuleb tal isikliku vastutuse põhimõtte alusel ka selle rikkumise eest vastutada (20. jaanuari 2011. aasta otsus kohtuasjas C-90/09 P: General Química jt *vs.* komisjon, EKL 2011, lk I-1, punktid 34–36 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁹⁶ Tütarettevõtja tegevuse võib süüks arvata emaettevõtjale eelkõige siis, kui tütarettevõtja – olgugi et tal on eraldi õigusvõime – ei otsusta oma tegutsemise üle turul sõltumatult, vaid rakendab peamiselt talle emaettevõtja poolt antud juhiseid, arvestades eelkõige majanduslikke, organisatsioonilisi ja õiguslikke sidemeid, mis neid kahte õigussubjekti ühendavad (10. septembri 2009. aasta otsus kohtuasjas C-97/08 P: Akzo Nobel jt *vs.* komisjon, EKL 2009, lk I-8237, punkt 58 ja seal viidatud kohtupraktika).

⁹⁷ Niisuguses spetsiifilises olukorras, kus emaettevõtjale kuulub 100% sellise tütarettevõtja kapitalist, kes on toime pannud liidu konkurentsieeskirjade rikkumise, võib

esiteks emaettevõtja selle tütaretevõtja tegevust otsustavalt mõjutada ning teiseks kehtib ümberlükatav eeldus, et emaettevõtja ka tegelikult mõjutab otsustavalt oma tütaretevõtja tegevust (eespool viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt vs. komisjon, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika).

- ⁹⁸ Neil asjaoludel piisab selle eeldamiseks, et emaettevõtja mõjutab otsustavalt selle tütaretevõtja kaubandusstrateegiat, kui komisjon tõendab, et emaettevõtjale kuulub kogu tütaretevõtja kapital. Komisjon saab seejärel pidada emaettevõtjat tütaretevõtjale määratud trahvi maksmise eest solidaarselt vastutavaks, v.a kui see emaettevõtja – kelle kohustus on see eeldus ümber lükata – esitab piisavalt tõendeid, et tema tütaretevõtja tegutseb turul sõltumatult (eespool viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt vs. komisjon, punkt 61 ja seal viidatud kohtupraktika).
- ⁹⁹ Kuigi on tõsi, et Euroopa Kohus tugines eespool viidatud kohtuotsuse Stora Kopparbergs Bergslags vs. komisjon punktides 28 ja 29 lisaks 100% osalusele tütaretevõtja kapitalis ka muudele asjaoludele nagu see, et emaettevõtja mõju tütaretevõtja kaubandusstrateegiale ei vaidlustatud ja äriühinguid esindati haldusmenetluses koos, tõstis Euroopa Kohus need asjaolud esile siiski üksnes eesmärgiga tuua välja kõik tõendid, millele Üldkohus oli oma põhjendused rajanud, mitte eesmärgiga seada käesoleva kohtuotsuse punktis 97 nimetatud eelduse kohaldamise võimalust sõltuvusse sellest, kas on esitatud täiendavaid tõendeid emaettevõtja tegeliku otsustava mõju tamise kohta (vt eespool viidatud kohtuotsus Akzo Nobel jt vs. komisjon, punkt 62).
- ¹⁰⁰ Kõikidest nendest kaalutlustest tuleneb esiteks, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui leidis, et juhul, kui emaettevõtja omab oma tütaretevõtja aktsia- või osakapitalis 100% osalust, esineb ümberlükatav eeldus, et mainitud emaettevõtja avaldab oma tütaretevõtja tegevusele otsustavat mõju, ja teiseks, et väidetava äriühingute

õigusvõime ega sanktsioonide individualiseerimise põhimõtetega ei ole vastupidi ARBED-i poolt väidetule vastuolus see, et komisjon võib määrata emaettevõtjale trahvi talle 100% ulatuses kuuluva tütarettevõtja toime pandud rikkumise eest.

- ¹⁰¹ Nimelt kui emaettevõtja avaldab tütarettevõtja tegevusele ja eelkõige tema konkurentsivastasele tegevusele otsustavat mõju, siis on nimetatud tegevusest tuleneva ESTÜ ja EÜ asutamislepingutes sätestatud konkurentsieeskirjade rikkumise eest vastavalt käesoleva kohtuotsuse punktis 95 meenutatud kohtupraktikale vastutav emaettevõtjast ja tütarettevõtjast koosnev üksus.
- ¹⁰² Lisaks, Üldkohus märkis vaidlustatud kohtuotsuse punktides 94 ja 96–98, et komisjon tuvastas vaidlusaluses otsuses, et ei olnud tõendatud ega isegi väidetud, et TradeARBED määras oma kaubanduspoliitika kindlaks ARBED-ist sõltumatult ja et täiendavad tõendid kinnitasid ARBED-i otsustavat mõju TradeARBED-i tegevusele ning selle jõu tegelikku kasutamist.
- ¹⁰³ Neil asjaoludel tuleb ARBED-i argumendid, et emaettevõtjale 100% tütarettevõtja tegevuse süükspanemist puudutavat kohtupraktikat on valesti kohaldatud ja et Üldkohus asendas komisjoni hinnangu enda hinnanguga, tagasi lükata.
- ¹⁰⁴ Argumendi osas, mille kohaselt viib rikkumise süükspanemine sõsarettevõtjale tema suhtes emaettevõtja suhtes kohaldatavast vastutuskorrast rangema korra kohaldamiseni, piisab, kui meenutada, et antud juhul pani komisjon kõnealuse tegevuse sõsarettevõtjale süüks tulenevalt sellest, et ta võttis üle emaettevõtja majandustegevuse

ja et sellest tulenevalt sõsarettevõtja vastutuse, mis sõltus emaettevõtja vastutusest, sõsarettevõtjale kohaldatav vastutuskord ei ole kuidagi rangem kui see, mida kohaldatakse emaettevõtjale.

105 Seadusjõu põhimõtte rikkumisele tugineva argumendi osas piisab, kui märkida, et niisugusel komisjoni otsusel – mis pealegi tühistati – nagu algne otsus, ei saa igal juhul olla seadusjõud osas, milles see puudutas ARBED-it.

106 Mis puudutab puudulikku põhjendamist, mis väidetavalt tuleneb Üldkohtu arutluskäigu ebajärjekindlusest, siis eeltoodust nähtub, et see väidetav ebajärjekindlus tuleneb sellest, et ARBED on emaettevõtjale 100% ulatuses kuuluva tütaretevõtja tegevuse süükspanemist puudutavat kohtupraktikat valesti tõlgendanud. Järelikult tuleb see argument igal juhul tagasi lükata.

107 Järelikult tuleb teine väide tagasi lükata.

3. Kolmas väide, mis tugineb aegumist käsitlevate eeskirjade ja seadusjõu põhimõtte rikkumisele ning puudulikult põhjendamisele

a) Poolte argumendid

108 ARBED leiab, et kuna Üldkohus asus seisukohale, et ARBED osales rikkumises, kui-võrd TradeARBED-i rikkumine oli talle süükspandav, siis on Üldkohus esiteks endale vastu rääkinud, sest ta eristas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 100 vastutust

rikkumise süükspanemise teel ja vastutust rikkumises osalemise teel, teiseks ei tõendanud, et ARBED vastas tingimustele, millest tulenevalt saab tema vastu tugineda aegumist katkestavatele või peatavatele meetmetele, kolmandaks on kohaldanud valesti aegumist käsitlevaid eeskirju ja neljandaks rikkunud seadusjõu põhimõtet.

b) Euroopa Kohtu hinnang

¹⁰⁹ Mis puudutab väidetavalt vasturääkivat arutluskäiku, mida Üldkohus kasutas, siis on käesoleva kohtuotsuse punktis 106 juba märgitud, et väidetav ebajärjekindlus tuleb sellest, et ARBED on ematettevõtjale 100% tütarettevõtja tegevuse süükspanemist puudutavat kohtupraktikat valesti tõlgendanud. Järelikult tuleb see argument tagasi lükata.

¹¹⁰ Sellest tuleneb samuti, et vastupidi sellele, mida väidab ARBED, võis ARBED-i vastu tugineda aegumist katkestavatele meetmetele tulenevalt nimetatud süükspanemisest ja TradeARBED-i ja ARBED-i vahelisest majandusüksuse olemasolust.

¹¹¹ Viimaseks, mis puudutab argumenti seadusjõu põhimõtte rikkumise kohta, siis on käesoleva kohtuotsuse punktis 105 juba märgitud, et seadusjõudu ei saa igal juhul olla niisugusel komisjoni otsusel – mis pealegi tühistati – nagu algne otsus, ARBED-it puudutavas osas.

112 Eeltoodut arvestades tuleb kolmas väide tagasi lükata.

4. Neljas väide, mis tugineb puudulikule põhjendamisele, kaitseõiguste ja seadusjõu põhimõtte rikkumisele

a) Poolte argumendid

113 ARBED märgib, et ta väitis Üldkohtus, et TradeARBED-i toime pandud rikkumise süükspanemise eelduse ümberlükkamise raames asjakohased tõendid, mis ARBED-il võisid olla 1990. aastal, on pärast 16-aastast ajavahemikku kaduma läinud, ning et tal ei olnud võimalik hinnata potentsiaalselt kasuliku teabe asjassepuutuvust menetluse ajal. ARBED-i esitatud väide puudutas niisiis seda, et tal oli võimatu koguda nimetatud eelduse ümberlükkamiseks vajalikke tõendeid.

114 Kuna Üldkohus otsustas, et ARBED on kohustatud tõendama, et tema ja tütarettvõtja vaheliste suhete tegelikku laadi puudutavad tõendid on kadunud, siis nõudis Üldkohus negatiivse asjaolu tõendamist, mis on oma olemuselt tulenevalt võimatu, mistõttu on vaidlustatud kohtuotsus puudulikult põhjendatud, mis aga kujutab endast kaitseõiguste rikkumist.

115 Kuna Üldkohus lisas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 169, et vastutuse eeldus oli toodud juba algses otsuses, siis ARBED väidab vastu, et see otsus ei sisaldanud mingit

arutluskäiku ühe äriühingu rikkumise süükspanemise kohta teisele äriühingule, vaid piirdus selle mainimisega, et TradeARBED turustas talasid ARBED-i jaoks ja et võrdse kohtlemise tagamiseks tuli algne otsus adresseerida ARBED-ile.

- 116 Mis puudutab vaidlustatud kohtuotsuse punktis 171 toodud kaalutlusi, mille kohaselt kinnitasid vastutuse eeldust algses otsuses esitatud tõendid, siis märgib ARBED, et eespool viidatud 11. märtsi 1999. aasta kohtuotsuse ARBED *vs.* komisjon punkt 96 puudutab ARBED-i tegevust pärast rikkumist ja et selle kohtuotsuse punktis 98 väljendas Üldkohus kahtlust seoses ARBED-i ja TradeARBED-i vastutusega.
- 117 Lisaks, kuna Euroopa Kohus tühistas algse otsuse osas, milles see puudutas ARBED-i, siis muudab seadusjõud Üldkohtu kasutatud argumendi tulemuseks. Nimelt on ARBED arvamusel, et Üldkohtu arutluskäik rikub eespool viidatud 2. oktoobri 2003. aasta kohtuotsusega ARBED *vs.* komisjon seotud seadusjõudu ning see rajaneb nii algse otsuse kui ka eespool viidatud 11. märtsi 1999. aasta kohtuotsuse ARBED *vs.* komisjon valel tõlgendamisel, mis kujutab endast puudulikku põhjendamist.

b) Euroopa Kohtu hinnang

- 118 Mis puudutab argumenti, et TradeARBED-i tegevuse ARBED-ile süüks panemise eelduse ümberlükkamiseks vajalikke tõendeid ei ole võimalik koguda, ja seda, et nõuti negatiivse asjaolu tõendamist, siis nähtub kohtupraktikast, et ettevõtja, kes väidab, et haldusmenetluse ülemäärane kestus on mõjutanud tema kaitseõiguste teostamist,

peab õiguslikult piisavalt tõendama, et selle ülemäärase kestuse tõttu on tal olnud raskusi, et kaitsta end komisjoni väidete vastu (vt selle kohta 21. septembri 2006. aasta otsus kohtuasjas C-113/04 P: Technische Unie vs. komisjon, EKL 2006, lk I-8831, punktid 60 ja 61).

119 Üldkohus leidis vaidlustatud kohtuotsuse punktis 168, et käesolevas asjas ei ole ARBED tõendanud, kuidas sai haldusmenetluse kestus kahjustada tema kaitseõiguse teostamist, kuna ta piirdub vaid väitega, et tõendid, mis tal võisid olla 1990. aastal, on pärast nii pikka aega kaduma läinud.

120 Nimetatud hinnangu puhul ei ole rikutud ühtegi õigusnormi. Nimelt tuleb meenutada, et ARBED oli algse otsuse adressaat ja ta oli pool esimeses Üldkohtus ja Euroopa Kohtus toimunud menetluses. Kuid nagu komisjon õigustatult väidab, peavad niisugused asjaolud viima mis tahes hoolika äriühingu selleni, et ta säilitab kõik enda kaitsmiseks vajalikud dokumendid.

121 Järelikult peab ARBED-i olukorras olev ettevõtja üksikasjalikult nimetama kui mitte konkreetsed kaduma läinud tõendid, siis vähemalt intsidendid, sündmused või asjaolud, mis tal asjaomasel ajavahemikul takistasid täitmast oma hoolsuskohustust ja mis tõi kaasa nende väidetavate tõendite kadumise, millele ta viitab.

122 Nimelt saavad Üldkohus ja Euroopa Kohus vaid sellist konkreetset teavet uurides hinnata, kas ettevõtja on õiguslikult piisavalt tõendanud, et tal on olnud raskusi, millele ta viitab enda kaitsmiseks komisjoni väidete vastu, haldusmenetluse ülemäärase kestuse tõttu või kas – vastupidi – need raskused on tingitud hoolsuskohustuse eiramisest.

- 123 Järelikult võis Üldkohus õiguspäraselt otsustada, et nii üldine väide nagu ARBED-i esitatud väide ei saanud olla piisav, et tõendada õiguslikult piisavalt haldusmenetluse kestuse mõju kaitseõiguste teostamisele.
- 124 Seda tõdemust arvestades on argumendid, mille ARBED esitas Üldkohtu poolt vaidlustatud kohtuotsuse punktides 169–171 toodud täiendavate kaalutluste vastu, tulemusetusd.
- 125 Järelikult tuleb neljas väide tagasi lükata.
- 126 Kõigest eeltoodust tuleneb, et ARBED-i apellatsioonkaebus kohtuasjas C-201/09 P tuleb tagasi lükata.

B – Komisjoni apellatsioonkaebus (C-216/09 P), mille ainsa väite kohaselt on otsuse nr 715/78 tõlgendamisel rikutud õigusnorme

1. Poolte argumendid

- 127 Komisjon leiab, et Üldkohus tugineb otsuse nr 715/78 artikli 2 lõike 3 ja artikli 3 väärale ja liiga kitsale sõnasõnalisele tõlgendusele, kui ta viitab aegumise katkemise mõju ja aegumise peatumise mõju eristamise põhjendamiseks sellele erinevusele, mis on nimetatud sätete sõnastuse vahel *erga omnes* mõju osas. See, et otsuse nr 715/78

artikli 3 sõnastuses ei ole otseselt mainitud *erga omnes* mõju, ei välista, et see säte annab aegumisele niisuguse mõju, kuna aegumise katkemise ja peatumise ühine eesmärk on peatada aja kulgemine kõikide asjaomaste ettevõtjate jaoks.

- 128 15. oktoobri 2002. aasta otsuses liidetud kohtuasjades C-238/99 P, C-244/99 P, C-245/99 P, C-247/99 P, C-250/99 P – C-252/99 P ja C-254/99 P: Limburgse Vinyl Maatschappij jt vs. komisjon (EKL 2002, lk I-8375, punkt 144) lükkas Euroopa Kohus tagasi aegumistähtaegu käsitlevate õigusnormide sõnasõnalise ja kitsendava tõlgenduse pärast seda, kui ta oli arvesse võtnud lisaks aegumise peatumist käsitleva sätte sõnastusele selle sättega taotletava eesmärgi, et kinnitada otsuse nr 715/78 artiklis 3 esineva mõiste „komisjoni otsus” laiaulatuslikku tõlgendust.
- 129 Selles kohtuotsuses märkis Euroopa Kohus, et aegumise peatumine kaitseb komisjoni aegumise mõju eest olukordades, kus ta peab ootama liidu kohtute otsust. Seega võimaldavad nii aegumise katkemine kui ka peatumine tal konkurentsieeskirjade rikkumiste suhtes tõhusalt menetlust läbi viia ja nende eest karistusi määrata.
- 130 Samuti ei saa komisjoni arvates aegumise peatumise mõju kitsast tõlgendamist tulebada kohtupraktikast, millele Üldkohus viitas vaidlustatud kohtuotsuse punktis 154. Täpsemalt, 24. juuni 2004. aasta otsuses kohtuasjas C-278/02: Handlbauer (EKL 2004, lk I-6171, punkt 40) rajas Euroopa Kohus oma tõlgenduse aegumist käsitlevate eeskirjadega taotletavale eesmärgile.
- 131 Üldkohtu viite osas 14. septembri 1999. aasta otsusele kohtuasjas C-310/97 P: komisjon vs. AssiDomän Kraft Products jt (EKL 1999, lk I-5363) leiab komisjon, et selle

kohtuotsuse loogika ei ole kohaldatav niisugustele uurimismeetmetele nagu kontrollid ja uurimised, mille vaidlustamine katkestab või peatab aegumise.

- 132 Nimelt erinevalt lõppotsuste peale esitatud hagist, mille puhul ei saa olla välistatud, et Üldkohtu aluseks võetud lahendus on õige, võib selliste meetmete tühistamine mõjutada komisjoni võimet viia läbi menetlus rikkumisega seotud kõigi ettevõtjate suhtes, isegi kui need meetmed on formaalselt võetud vaid ühe ettevõtja suhtes. Järelikult kahjustab selle kohtuotsuse kohaldamine aegumise peatumisele konkurentsioiguse nõuetekohast rakendamist, samas kui tõlgendus, mis lähtub *erga omnes* mõjust, säilitab selle kasuliku mõju.
- 133 Komisjon täpsustab, et vaidlustatud kohtuotsus kohustab teda juhul, kui äriühing vaidlustab tema suhtes võetud uurimismeetme, jätkama oma uurimist teiste asjaomaste ettevõtjate suhtes ning kasutama oma lõppotsuses dokumente, mille õiguspärasus on ebakindel, mistõttu lõppotsus võidakse tühistada. Kuna aegumine kulgeb teiste ettevõtjate suhtes, ei saa ta oodata uurimismeedet puudutava kohtumenetluse tulemust.
- 134 Järelikult, esiteks oodates, et liidu kohus lahendab uurimise õiguspärasuse küsimuse, peavad komisjon ja asjaomased ettevõtjad jätkuvalt eraldama ressursse selle uurimise jätkamiseks, ja teiseks peavad ettevõtjad, kes ei ole uurimismeetme peale hagi esitanud, esitama hagi lõppotsuse peale, esitades selle meetme õigusvastasuse väite mitmes kohtumenetluses, mis puudutavad sama küsimust. Nimelt peavad need ettevõtjad, keda nimetatud uurimismeede puudutab, isegi kui see on adresseeritud teisele ettevõtjale, saama esitada sama meetme väidetava õigusvastasuse väite nimetatud kohtus.

- 135 Veel leiab komisjon, et see olukord ei ole sarnane nende uurimismeetmete omaga, mida ei saa vaidlustada, kuna esiteks võib ta võimalikke menetluslikke probleeme korvata hilisemas menetluses ja teiseks ei ole liidu kohtutes pooleli olevat kohtuasja.
- 136 Lisaks leiab komisjon, et vaidlustatud kohtuotsus lihtsustab trahvi maksmisest kõrvalhoidumist. Kuivõrd peatumine puudutab vaid äriühingut, kes on hagi esitanud, siis võidakse see restruktureerida või selle varad üle anda kümne aasta jooksul pärast rikumise lõppemist teisele äriühingule, keda peatumine ei puuduta, ning see olukord võimaldab seega kontsernil pääseda trahvi määramisest.
- 137 Pealegi, otsuse nr 715/78 artiklite 2 ja 3 kattuvus, mis tuleneb esiteks sellest, et nimetatud artikli 2 lõige 3 viitab pärast katkemist aegumistähtaaja uuesti kulgema hakkamise osas nimetatud artiklile 3 ja teiseks sellest, et viimane viitab nimetatud artikli 2 lõikes 3 mainitud komisjoni otsusele, räägib Üldkohtu poolt aluseks võetud eristamisest vastu.
- 138 Komisjon leiab, et nõukogu 26. novembri 1974. aasta määruse (EMÜ) nr 2988/74 Euroopa Majandusühenduse transpordi- ja konkurentsieeskirjades ettenähtud menetluste ja sundtäitmise rakendamise aegumistähtaegade kohta (EÜT L 319, lk 1; ELT eriväljaanne 07/01, lk 61) ettevalmistustööd kinnitavad tema otsusele nr 715/78 antud tõlgendust. Ta märgib, et esialgne ettepanek nägi juba ette, et aegumise katkemisel on *erga omnes* mõju, mis kajastab aegumise *in rem* lähenemist erinevalt *in personam* lähenemisest, mida mõni delegatsioon kaitses. Kompromiss võimaldas lõpuks kasutada neist lähenemisviisidest esimest. Aegumise peatumist käsitlev säte viidi ühe delegatsiooni ettepanekul sisse alles teise muudetud ettepaneku raames.

139 Komisjon järeldeb sellest, et nõukogu otsustas aegumise *in rem* lähenemise kasuks kõikide aegumist käsitlevate õigusnormide puhul, sealhulgas ka peatumise osas. Nõukogu ei esitanud selles küsimuses rohkem täpsustusi, kuna arvestades, et aegumise olemuse valik oli tehtud, ei olnud seda vaja täpsustada seoses aegumise peatumisega.

140 Komisjon on arvamusel, et kuna aegumine on erand, mis eksisteerib vaid siis, kui see on ette nähtud, siis toetab tema seisukohta ka põhimõte, mille kohaselt tuleb erandeid tõlgendada kitsalt. Seega ei tule aegumist käsitlevaid õigusnorme tõlgendada laiaulatuslikult, mis on soodne ettevõtjatele. Nimelt ei ole Euroopa Kohtu praktikas kunagi toetatud aegumise peatumist käsitlevate õigusnormide kitsast tõlgendamist.

2. Euroopa Kohtu hinnang

141 Kohtupraktikast nähtub, et aegumise peatumist õigustab just asjaolu, et hagi on Üldkohtus või Euroopa Kohtus menetlemisel (eespool viidatud kohtuotsus Limburgse Vinyl Maatschappij jt *vs.* komisjon, punkt 153).

142 Samuti on Euroopa Kohus otsustanud, et kui otsuse adressaat otsustab esitada tühistamishagi, siis käsitleb liidu kohus üksnes adressaati puudutavaid otsuse osasid. Seevastu teisi adressaate puudutavad osad, mida ei vaidlustatud, ei puutu liidu kohtu lahendatava vaidluse esemesse (eespool viidatud kohtuotsus komisjon *vs.* AssiDomän Kraft Products jt, punkt 53).

- ¹⁴³ Lisaks, vastavalt otsuse nr 715/78 artikli 4 lõikele 2 ja määruse nr 1/2003 artikli 26 lõikele 2 hakkab sundtäitmise puhul aegumistähtaeg kulgema lõpliku otsuse tegemise päevast. Euroopa Kohus on täpsustanud, et see tähtaeg hakkab seega kulgema eeskätt rikkumist ja trahvi käsitleva otsuse peale hagi esitamiseks ette nähtud tähtaja möödumisel, kui hagi ei ole esitatud (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus *Limburgse Vinyl Maatschappij jt vs. komisjon*, punkt 137).
- ¹⁴⁴ Eeltoodust nähtub esiteks, et nende ettevõtjate suhtes, kes ei ole esitanud hagi komisjoni lõpliku otsuse peale, millega neile määrati trahv ST artikli 65 või määruse nr 1/2003 artikli 23 alusel, muutub see otsus lõplikuks, ja teiseks, et lõplikust laadist tulenevalt hakkab nende suhtes kulgema nimetatud otsuse täitmiseks otsuse nr 715/78 artiklis 4 ja määruse nr 1/2003 artiklis 26 ette nähtud tähtaeg.
- ¹⁴⁵ Sellest järeldeb, et nende ettevõtjate suhtes ei saa ühe teise ettevõtja sama lõpliku otsuse vastu esitatud hagil olla mingit peatavat toimet.
- ¹⁴⁶ Pealegi hõlmavad otsuse nr 715/78 artikli 3 kui määruse nr 1/2003 artikli 25 lõike 6 sõnastus ning nende artiklitega taotletavad eesmärgid samal ajal nii otsuse nr 715/78 artiklis 2 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõikes 3 nimetatud vaidlustatavate aktide peale esitatud hagnosisid kui ka komisjoni lõpliku otsuse peale esitatud hagnosisid (vt analoogia alusel eespool viidatud kohtuotsus *Limburgse Vinyl Maatschappij jt vs. komisjon*, punkt 146).
- ¹⁴⁷ Järelikult, kuna otsuse nr 715/78 artiklis 3 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõikes 2 ei tehta mingit vahet otsustel, millel on peatav toime, siis ei tule vastupidi komisjoni

väidetele omistada *erga omnes* mõju otsuse nr 715/78 artiklis 2 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõikes 3 nimetatud vaidlustatavate otsuste peale esitatud hagidele.

148 Eeltoodud kaalutlusi arvestades tuleb tõdeda, et Üldkohus ei rikkunud õigusnormi, kui ta otsustas, et aegumise peataval toimel, mille otsuse nr 715/78 artikkel 3 ja määruse nr 1/2003 artikli 25 lõige 6 omistavad kohtumenetlustele, on üksnes *inter partes* mõju.

149 Kuid käesolevas asjas väidavad ProfilARBED ja TradeARBED õigesti, et vaidlusalune otsus puudutas üksnes ARBED-it, ja selle kohtumenetluse poolteks, mille tulemusel tühistati nimetatud otsus osas, milles see puudutas ARBED-it, olid vaid ARBED ja komisjon. Sellest tuleneb, et nimetatud menetlusest ei saa tuletada mis tahes peatavat mõju ProfilARBED-i või TradeARBED-i suhtes.

150 Neil asjaoludel tuleb komisjoni apellatsioonkaebus kohtuasjas C-216/09 P tagasi lükata.

151 Kuna ProfilARBED ja TradeARBED esitasid vastuapellatsioonkaebuse kohtuasjas C-216/09 P täiendava võimalusena juhuks, kui Euroopa Kohus peaks nõustuma komisjoni apellatsioonkaebusega, siis ei ole seda vastuapellatsioonkaebust vaja uurida.

VIII – Kohtukulud

- ¹⁵² Kodukorra artikli 69 lõike 2 kohaselt, mida sama kodukorra artikli 118 alusel kohaldatakse apellatsioonkaebuste suhtes, on kohtuvaidluse kaotanud pool kohustatud hüvitama kohtukulud, kui vastaspool on seda nõudnud. Kodukorra artikli 69 lõike 3 kohaselt võib aga Euroopa Kohus juhul, kui osa nõudeid rahuldatakse ühe poole, osa teise poole kasuks või kui tegemist on eriliste põhjustega, jätta kummagi poole kohtukulud tema enda kanda.
- ¹⁵³ Kuna ARBED on kohtuvaidluse apellatsioonimenetluses C-201/09 P kaotanud, tuleb selle apellatsioonkaebusega seotud kohtukulud vastavalt komisjoni nõuetele temalt välja mõista.
- ¹⁵⁴ Mis puudutab apellatsioonkaebust kohtuasjas C-216/09 P, siis leiab Euroopa Kohus, et juhtumi konkreetseid asjaolusid arvestades tuleb kohtukulud jätta komisjoni, TradeARBED-i ja ProfilARBED-i enda kanda.

Esitatud põhjendustest lähtudes Euroopa Kohus (suurkoda) otsustab:

- 1. Jätta apellatsioonkaebused rahuldamata.**
- 2. Mõista Euroopa Komisjoni kohtukulud seoses apellatsioonkaebusega kohtuasjas C-201/09 P välja ArcelorMittal Luxembourg SA-lt, kes ühtlasi kannab ise oma kohtukulud.**

- 3. Jätta Euroopa Komisjoni, ArcelorMittal Belval & Differdange SA ja Arcelor-Mittal International SA kohtukulud seoses apellatsioonkaebusega kohtuasjas C-216/09 P nende endi kanda.**

Allkirjad